

Datum van
inontvangstneming

:

01/08/2024

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-373/24 – 1

Zaak C-373/24 [Ramavić]ⁱ

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

24 mei 2024

Verwijzende rechter:

Općinski sud u Puli-Pola (Kroatië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

3 mei 2024

Verzoekende partij:

NI

Verwerende partij:

Republiek Kroatië, vertegenwoordigd door het Općinsko državno odvjetništvo u Rijeci (gemeentelijk parket van het openbaar ministerie Rijeka, Kroatië)

DE REPUBLIEK KROATIË,

OPĆINSKI SUD U PULI-POLA (rechter in eerste aanleg Pula, Kroatië)

[...]

Hof van Justitie van de Europese Unie

[...]

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

ZAAK: Verzoek aan het Hof van Justitie van de Europese Unie om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: „VWEU”)

Verwijzende rechter:

Općinski sud u Puli-Pola (rechter in eerste aanleg Pula, Kroatië)

[...]

Verzoekende partij:

NI

Verwerende partij:

Republika Chorwacji

vertegenwoordigd door het Općinsko državno odvjetništvo u Rijeci (gemeentelijk parket van het openbaar ministerie Rijeka, Kroatië)

De Općinski sud u Puli-Pola (rechter in eerste aanleg Pula, Kroatië) verzoekt als verwijzende rechter het Hof van Justitie om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van artikel 1, lid 3, en artikel 2, punten 1 en 2, van richtlijn 2003/88/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 november 2003 betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd, en van artikel 2, lid 2, van richtlijn 89/391/EEG van de Raad van 12 juni 1989 betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk.

De verwijzende rechter legt het Hof de volgende vier prejudiciële vragen voor:

1. Valt verzoeksters functie van openbaar aanklager (plaatsvervanger van de gemeentelijk openbaar aanklager/gemeentelijk openbaar aanklager) onder het begrip „werknemer” in de zin van artikel 1, lid 3, van richtlijn 2003/88, gelezen in samenhang met artikel 31 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, dat wil zeggen kan een lid van het openbaar ministerie, met het oog op de toepassing van dezelfde arbeidsvoorwaarden op alle werknemers van het openbaar ministerie, als werknemer worden beschouwd?

2. Moet, met betrekking tot de eerste prejudiciële vraag, artikel 2 van richtlijn 89/391, waarnaar richtlijn 2003/88 in artikel 1, lid 3, verwijst, aldus worden uitgelegd dat het de lidstaten toestaat openbare aanklagers (plaatsvervangers van de gemeentelijk openbaar aanklagers/gemeentelijk openbaar aanklagers) uit te sluiten van de toepassing van de bepalingen die de omzetting van die richtlijn verzekeren, met inbegrip van artikel 2, punten 1 en 2, van richtlijn 2003/88, waarin de arbeids- en rusttijden zijn gedefinieerd?

3. a) Indien de eerste vraag bevestigend en de tweede vraag ontkennend wordt beantwoord, wordt het Hof gevraagd of in de zin van de bepalingen van richtlijn 2003/88 (in het bijzonder artikel 2, punten 1 en andere) de passieve wachtendienst van leden van het openbaar ministerie moet worden aangemerkt als arbeidstijd, gelet op de beperkingen die zij tijdens hun passieve wachtdienst ondervinden als gevolg van de ambtelijke verplichtingen en taken die zij tijdens die wachtdienst verrichten overeenkomstig de Opća uputa Državnog odvjetništva Republike Hrvatske o radu službe dežurstva (algemene aanbevelingen van het nationaal openbaar ministerie van de Republiek Kroatië inzake het uitvoeren van wachtdiensten) nr. 0-8/11-1 van 13 oktober 2011, gewijzigd op 12 oktober 2012, en overeenkomstig de bepalingen van het Zakon o kaznenom postupku (wetboek van strafvordering) (*Narodne novine* nr. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19, 80/22 en 36/24), op grond waarvan de mogelijkheid van leden van het openbaar ministerie, als werknemers, om andere werkzaamheden te verrichten aanzienlijk wordt beperkt, ondanks het feit dat zij overeenkomstig de voormelde algemene aanbevelingen van de werkgever verplicht zijn om hun taken van passieve wachtdienst thuis te verrichten?

3. b) Indien de eerste vraag bevestigend en de tweede vraag ontkennend wordt beantwoord, wordt het Hof gevraagd of in de zin van de bepalingen van richtlijn 2003/88 (in het bijzonder artikel 2, punten 1 en andere) de actieve wachtdienst van leden van het openbaar ministerie moet worden aangemerkt als arbeidstijd, gelet op de ambtelijke verplichtingen en taken die zij tijdens de actieve wachtdienst verrichten overeenkomstig de algemene aanbevelingen van het nationaal openbaar ministerie van de Republiek Kroatië inzake het uitvoeren van wachtdiensten nr. 0-8/11-1 van 13 oktober 2011, gewijzigd op 12 oktober 2012, en overeenkomstig de bepalingen van het Zakon o kaznenom postupku (wetboek van strafvordering) (*Narodne novine* nr. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19, 80/22 en 36/24), op grond waarvan leden van het openbaar ministerie taken van actieve wachtdienst verrichten op de gebruikelijke werkplek of een andere door de werkgever bepaalde plaats (vaststellingen ter plaatse en andere)?

MOTIVERING:

De Općinski sud u Puli-Pola verzoekt het Hof om uitlegging van richtlijn 2003/88/EG betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd (artikel 1, lid 3, en artikel 2, leden 1 en 2), in samenhang gelezen met artikel 2, lid 2, van richtlijn 89/391, met betrekking tot leden van het openbaar ministerie die naast hun reguliere arbeid ook buiten hun arbeidstijd aanvullend werk moeten verrichten in actieve en passieve wachtdiensten in (strafrechtelijke) vooronderzoeken.

I. Voorwerp van het hoofdgeding en relevante feiten

Verzoekster is plaatsvervangend openbaar aanklager bij het Općinsko državno odvjetništvo u Puli-Pola (gemeentelijk parket van het openbaar ministerie Pula, Kroatië).

De Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (nationaal openbaar ministerie van de Republiek Kroatië) is overeenkomstig artikel 3 van de Zakon o državnom odvjetništvu (wet inzake het openbaar ministerie) (*Narodne novine* nr. 67/18 en 21/22) een autonome en onafhankelijke autoriteit die bevoegd en verplicht is om op te treden tegen daders van misdrijven en andere strafbare feiten, om in rechte op te treden ter bescherming van de eigendommen van de Republiek Kroatië en om rechtsmiddelen in te stellen ter bescherming van de Ustav Republike Hrvatske (grondwet van de Republiek Kroatië) en de wetten.

Artikel 12 van die wet bepaalt dat een nationaal openbaar ministerie van de Republiek Kroatië wordt ingesteld voor het gehele grondgebied van de Republiek Kroatië en dat in de Republiek Kroatië districtsparketten en gemeentelijke parketten worden ingesteld.

De gemeentelijke parketten zijn ondergeschikt aan de districtsparketten en de districtsparketten en de speciale parketten zijn ondergeschikt aan het nationaal openbaar ministerie van de Republiek Kroatië.

Het Općinsko državno odvjetništvo u Puli-Pola (gemeentelijk parket van het openbaar ministerie Pula, Kroatië), waar verzoekster werkzaam is, treedt overeenkomstig artikel 29, lid 1, van de Zakon o državnom odvjetništvu (wet inzake het openbaar ministerie) op voor de rechters in eerste aanleg en de publiekrechtelijke autoriteiten. Aangezien verzoekster in dienst is van de Kazneni odjel Općinskog državnog odvjetništva u Puli-Pola (onderzoeksafdeling van het gemeentelijk parket Pula, Kroatië), treedt zij op in strafzaken tegen daders van misdrijven die ambtshalve of op verzoek worden vervolgd en treedt zij op in procedures inzake overtredingen overeenkomstig de wettelijke bevoegdheden.

Verzoekster voert in het kader van haar functie taken uit in een voltijdse betrekking van 40 uur per week, van maandag tot en met vrijdag, van 8 tot 16 uur.

Tijdens zijn arbeidstijd en na het einde van de normale werkuren van het openbaar ministerie, op de wekelijkse rustdagen (zaterdagen en zondagen) en op dagen die volgens de wet zijn gedefinieerd als feestdagen, verricht verzoekster overeenkomstig artikel 52 van de Poslovnik državnog odvjetništva (reglement inzake het openbaar ministerie) (*Narodne novine* nr. 5/2014 en 123/2015) ook bijkomende taken uit in het kader van haar functie, in de vorm van wachtdiensten. Zo verricht verzoekster taken, hetzij gedurende 24 uur zonder onderbreking, hetzij gedurende 2 tot 4 dagen zonder onderbreking en 24 uur per dag. Tijdens de genoemde wachtdienst voert verzoekster dringende handelingen uit in het kader van het (strafrechtelijk) vooronderzoek, in de vorm van zogenaamde „passieve” en „actieve” wachtdiensten.

De vervulling van een „passieve” wachtdienst binnen het openbaar ministerie is overeenkomstig artikel 52, lid 1, punt 3, van de Poslovnik državnog odvjetništva (reglement inzake het openbaar ministerie) en, sinds 27 maart 2015, ook overeenkomstig artikel 2, lid 3, Pravilnik o naknadama za dežurstva sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika (reglement inzake de vergoeding voor wachtdiensten van rechters, openbaar aanklagers en plaatsvervangend openbaar aanklagers) (*Narodne novine* nummer 35/2015), georganiseerd om te voorzien in de verplichte aanwezigheid van een plaatsvervangend openbaar aanklager op de zetel van het openbaar ministerie.

De algemene aanbevelingen inzake het uitvoeren van wachtdiensten nr. 0-8/11-1 van 13 oktober 2011, vastgesteld door de Kolegij Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (college van het nationaal openbaar ministerie van de Republiek Kroatië), gewijzigd bij besluit nr. 0-8/11 van 24 augustus 2011 en nr. 0-8/11-2 van 12 oktober 2012, in het bijzonder de bepalingen van punt A. 2, onder b), van besluit nr. 0-8/11 van 24 augustus 2011 bepaalt dat de [aanklagers] van de gemeentelijke parketten van Osijek, Rijeka, Split, Bjelovar, Gospić, Pula, Pazina, Koprivnica, Vinkovce en Zlatar hun wachtdienst verrichten „in permanente staat van paraatheid, in hun woning”.

Krachtens het besluit van het regionaal openbaar ministerie Pula nr. 0-8/11-14 van 10 april 2015 is bepaald dat de [openbaar aanklagers] van het openbaar ministerie voor de gemeente Pula, dat wil zeggen de toenmalige plaatselijke afdeling in Pazina (Kroatië), hun diensten verrichten vanaf het einde van de werkuren tot het begin van de werkuren van de volgende dag, op de wekelijkse rustdagen en feestdagen „in permanente staat van paraatheid, in hun woning (passieve wachtdienst)” voor het gehele grondgebied van het openbaar ministerie voor de gemeente Pula, dat wil zeggen het district Istrië.

Hieruit volgt dat verzoekster, na de normale werkuren, gedurende de door het dienstrooster voorgeschreven dagen, de taken in het kader van haar functie aldus uitvoert dat zij verplicht is ononderbroken in zijn woning te verblijven en te allen tijde telefonisch beschikbaar te zijn voor het personeel van de politie en van andere autoriteiten, alsook in staat van paraatheid te zijn, om zich onmiddellijk naar de zetel van het openbaar ministerie of naar een andere plaats te begeven om dringende handelingen te verrichten.

Het Protocol o zajedničkom radu policije i državnog odvjetništva tijekom prethodnog i kaznenog postupka (protocol betreffende de gezamenlijke werkzaamheden van de politie en het openbaar ministerie tijdens het vooronderzoek en de procedure ten gronde; hierna: „protocol”), van kracht sinds 1 september 2011, en het Zakon o kaznenom postupku (wetboek van strafvordering) (*Narodne novine*, nr. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19, 80/22, 56/13 en 36/24) bepalen dat een politieambtenaar verplicht is de openbaar aanklager met wachtdienst in kennis te stellen van bepaalde politieactiviteiten, zodat de openbaar aanklager met wachtdienst in bepaalde situaties geïnformeerd dient te worden [bijvoorbeeld artikel 108 en

artikel 109 van het wetboek van strafvordering en, in bepaalde gevallen [bijvoorbeeld artikel 17, artikel 18 en artikel 35 van het protocol, onverwijld handelingen moet verrichten. Bovendien worden in de algemene aanbevelingen nr. 0-8/11, onder punt „A. Verrichten van de wachtdiensten” de taken gespecificeerd die een plaatsvervangend openbaar aanklager met wachtdienst moet verrichten tijdens de dienst buiten de normale werkuren van het openbaar ministerie, in het bijzonder op feestdagen.

Zo ontvangt verzoekster, na te hebben gewerkt tijdens de normale werkuren tussen 8 uur en 16 uur, in de namiddag, ’s avonds en op feestdagen, meldingen van politieambtenaren over de aanhouding van bepaalde personen, meldingen van politieambtenaren die werkzaam zijn op locaties waar aangehouden personen worden ondergebracht, over de inbewaringstelling van personen op een dergelijke locatie, meldingen van de politie dat het voorlichten van personen binnen een termijn van 12 uur in geval van nood moet worden uitgesteld, meldingen van de politie met betrekking tot het starten van forensisch onderzoek of over het ontvangen van meldingen omtrent gepleegde strafbare feiten, en vervolgens telefonische oproepen van politieambtenaren in verband met raadplegingen in het kader van onderzoekshandelingen of dringende onderzoeksdaden, geeft zij mondelinge onderrichtingen aan de politie voor het verrichten van onderzoekshandelingen en dringende onderzoeksdaden en voert zij andere ambtsverrichtingen uit.

De beschreven handelingen van de plaatsvervanger met wachtdienst worden in de loop van 24 uur aanzienlijk intensiever, wanneer de politie verplicht is opsporingshandelingen en dringende (door de openbaar aanklager bevolen) onderzoeksdaden tegen de aangehouden persoon uit te voeren, aangezien er dan meer telefoonoproepen zijn tussen de politieambtenaren en de plaatsvervanger met wachtdienst betreffende het informeren van de politie en het coördineren van hun handelingen door de openbaar aanklager, het bevelen van onderzoeksdaden en meer meldingen van de politie over de noodzaak om zich naar de plaats van de feiten te begeven met het oog op vaststellingen ter plaatse, enz.

Bovendien coördineert verzoekster tijdens de „passieve” wachtdienst alle partijen in de procedure en stelt zij aldus met de politie een termijn vast voor de overbrenging van de aangehoudene voor verhoor op het parket, neemt zij contact op met de opnametechnicus, de griffier, de raadsman van de aangehouden persoon en in voorkomend geval een tolk, teneinde hen op te roepen voor verhoor op het parket, neemt zij contact op met de dienstdoende onderzoeksrechter teneinde een datum voor een zitting inzake voorlopige hechtenis overeen te komen en vast te stellen, en om aan de rechterlijke instantie het verzoek met bijlagen te bezorgen, analyseert zij de relevante wetgeving, bereidt zij het dossier van het parket voor en stelt zij de stukken ervan op en verricht zij andere noodzakelijke handelingen.

Verzoekster kan te allen tijde telefoon krijgen van een politieambtenaar, op basis waarvan zij zich onmiddellijk naar de plaats van het voorval moet begeven, bijvoorbeeld naar de plaatsen van dodelijke verkeers- en arbeidsongevallen.

In dergelijke situaties is er sprake van een zogenaamde „actieve” wachtdienst van de plaatsvervangers van de gemeentelijke openbaar aanklagers. Het verrichten van een „actieve” wachtdienst binnen het openbaar ministerie bestaat in de dringende uitvoering van de taken van een plaatsvervanger van een openbaar aanklager op de zetel van de rechtbank en het openbaar ministerie of op de plaats van het voorval, waarbij deze ambtsverrichtingen worden omschreven in het wetboek van strafvordering. Voorbeelden hiervan zijn: onderzoekshandelingen stellen voor het eerste verhoor van de verdachte (binnen de 16 uur na de overlevering aan de politieambtenaar die werkzaam is op een locatie waar aangehouden personen worden ondergebracht), de onderzoeksrechter verzoeken om een huiszoekingsbevel (onmiddellijk), de bevestiging van mondelinge bevelen voor dringende onderzoeksdaden (binnen 24 uur), het verrichten van of deelnemen aan vaststellingen ter plaatse in geval van dodelijke verkeers- of arbeidsongevallen en andere strafbare feiten overeenkomstig de algemene aanbevelingen (onmiddellijk), deelname aan de zitting houdende bewijsvoering voor de onderzoeksrechter (zo spoedig mogelijk), het uitvaardigen van bewarende maatregelen of het neerleggen van een verzoek om voorlopige hechtenis (binnen 16 uur na de overlevering aan de politieambtenaar die werkzaam is op de locatie waar aangehouden personen worden ondergebracht) en de deelname aan zittingen betreffende voorlopige hechtenis (binnen 24 uur na de overlevering aan de politieambtenaar die werkzaam is op de locatie waar aangehouden personen worden ondergebracht) en andere zittingen.

Hoewel verzoekster tijdens de (actieve en passieve) wachtdiensten regelmatig taken verricht in het kader van haar functie, in overeenstemming met de haar toevertrouwde taken en verplichtingen, en dit buiten de volledige arbeidstijd, wordt het aldus verrichte werk niet als haar arbeidstijd beschouwd. Dergelijk werk wordt noch als reguliere arbeid, noch als overwerk beschouwd, en wordt evenmin in aanmerking genomen bij de uitoefening van het recht op dagelijkse en wekelijkse rusttijd, en geeft bovendien op basis van die dienst geen recht op feestdagen.

De werkgever telt voor de wettelijke maximumduur van de dagelijkse en wekelijkse arbeid noch de actieve, noch de passieve wachtdiensten op, hetgeen ertoe leidt dat verzoekster in situaties waarin de wachtdienst na de normale arbeidstijd wordt voortgezet en/of meer dagen duurt, in feite meer dan 24 uur werkt, soms 48 uur en zonder onderbreking en zonder invloed op de normale last van de dienstverplichtingen tijdens de werkuren van het Općinsko državno odvjetništvo u Puli-Pola (openbaar ministerie voor de gemeente Pula, Kroatië) van 8 uur tot 16 uur.

Een dergelijke arbeid tijdens de normale arbeidstijd, met extra wachtdiensten, zonder dat de maximale wekelijkse arbeidstijd wordt geregulariseerd en beperkt, waardoor het onmogelijk is om een passende rusttijd in te richten, heeft ongetwijfeld gevolgen voor verzoeksters gezondheid en veiligheid op het werk, aangezien het werk buiten de werkuren een extra psychofysische inspanning, inspanningen in verband met het gezichtsvermogen en de spraak, alsmede

buitensporige stress met zich meebrengt. In het bijzonder leidt het omschreven werk buiten de arbeidstijd, met de verplichting om op elk tijdstip (vaak 's avonds en/of 's nachts) telefoons te ontvangen en de paraatheid om te handelen, tot grotere werkstress, die ook schadelijke gevolgen heeft voor de gezondheid van de werknemer, en dit werk is uitputtend, aangezien verzoekster, ondanks haar wachtdienst in de namiddag en 's avonds (met op elk tijdstip oproepingen), verplicht is zich naar haar werkplek te begeven en elke werkdag tijdens de normale uren te werken en regelmatig te werken.

Het Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske (ministerie van Justitie van de Republiek Kroatië) heeft de Pravilnike (reglementen) [Pravilnik o naknadama za dežurstva sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika (reglement inzake de vergoeding voor wachtdiensten van rechters, openbaar aanklagers en plaatsvervangend openbaar aanklagers) aangenomen – *Narodne novine* nr. 35/2015, en vervolgens het Pravilnik o naknadama za dežurstva sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika (reglement inzake de vergoeding voor wachtdiensten van rechters, openbaar aanklagers en plaatsvervangend openbaar aanklagers) – *Narodne novine* nr. 64/2019 en nr. 106/23)], volgens welke de wachtdienst niet als arbeidstijd wordt beschouwd, geen invloed heeft op de berekening van de maximale wekelijkse arbeidstijd, er geen dagelijkse of wekelijkse rusttijd is voorzien voor de wachtdienst en de wachtdienst geen invloed heeft op de reguliere werklast van verzoekster.

Gelet op het voorgaande is verzoekster van mening dat de betrokken reglementaire bepalingen in strijd zijn met het acquis van de Unie.

Met betrekking tot het constitutieve bestanddeel van het begrip „arbeidstijd” in de zin van artikel 2, punt 1, van richtlijn 2003/88, volgens hetwelk de werknemer ter beschikking van de werkgever staat, benadrukt verzoekster in het hoofdgeding immers het standpunt van het Hof dat het wezenlijke kenmerk van de arbeidstijd erin bestaat dat de werknemer fysiek aanwezig moet zijn op de door de werkgever bepaalde plaats en er te diens beschikking moet staan teneinde zo nodig onmiddellijk de passende prestaties te kunnen verlenen. Opdat een werknemer kan worden geacht ter beschikking van zijn werkgever te blijven, moet hij zich derhalve in een situatie bevinden waarin hij juridisch verplicht is de instructies van zijn werkgever te volgen en voor hem de handelingen te verrichten, wat volgens verzoekster vaststaat.

Verzoekster in het hoofdgeding benadrukt dat zij zowel tijdens de actieve als passieve wachtdienst, als gevolg van de verplichting om de in de wet en de algemene aanbevelingen van de werkgever voorziene handelingen en taken te verrichten, alsook de verplichte aanwezigheid op de zetel van het openbaar ministerie of in haar woning (passieve wachtdienst) en op de werkplek (actieve wachtdienst), volledig beperkt is in de mogelijkheid om te beschikken over haar vrije tijd, net zoals de mogelijkheid om haar verblijfplaats te kiezen, aangezien de noodzaak van een permanente beschikbaarheid aan de telefoon haar belet om elke activiteit uit te voeren waarbij zij niet beschikbaar hoeft te zijn in het geval van

een telefoonoproep. Dit betekent in de praktijk dat verzoekster gedurende enkele dagen van de week zonder onderbreking geen tijd met haar familie kan doorbrengen of haar woning tijdens de wachtdienst kan verlaten, geen sport kan beoefenen, noch activiteiten in vrije tijd kan uitoefenen of, op welke wijze dan ook, haar tijd niet kan organiseren met het oog op ontspanning en rust of elke andere activiteit of interesse. Verzoekster benadrukt dat de beperkingen waaraan zij tijdens passieve en actieve wachtdiensten wordt blootgesteld, van dien aard zijn dat zij objectief en in belangrijke mate afbreuk doet aan haar mogelijkheid om vrij te beschikken over de tijd waarin het niet nodig is haar werk te verrichten en zij deze aan haar eigen belangen kan besteden.

Verzoekster verricht werkzaamheden en taken die identiek zijn aan haar gebruikelijke werkzaamheden en taken gedurende de normale en volledige arbeidstijd. Tijdens de wachtdienst verricht verzoekster dus geen andere werkzaamheden dan die welke zij normaal verricht tijdens de normale arbeidstijd.

Verzoekster zet uiteen dat er om deze redenen geen billijke arbeidsvoorwaarden bestaan, aangezien de arbeidstijd niet zodanig is geregeld dat de dagelijkse en wekelijkse arbeidstijd wordt beperkt, dat wil zeggen dat er geen redelijke dagelijkse en wekelijkse arbeidstijd is vastgesteld. Vervolgens is er geen recht op een ononderbroken dagelijkse rusttijd van twaalf uur, noch wekelijkse rusttijd van 24 uur gewaarborgd. Verzoekster krijgt geen adequate bescherming van veiligheid en gezondheid op het werk en haar arbeidsomstandigheden zijn van dien aard, dat arbeid buiten de arbeidstijd, zonder beperking van de maximale wekelijkse arbeidstijd en zonder beperking van overwerk, schadelijke gevolgen heeft voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemer. Aangezien verzoekster geen dagelijkse en wekelijkse rusttijd kan genieten, wordt zij blootgesteld aan gezondheidsrisico's als gevolg van toenemende stress en psychofysische inspanning. Bovendien heeft verzoekster geen recht op een billijke vergoeding, dat wil zeggen op een toeslag op de vergoeding voor overwerk en voor zon- en feestdagen. Bovendien zet verzoekster uiteen dat zij voor haar wachtdienst minder verdient dan voor haar reguliere arbeid van maandag tot en met vrijdag van 8 uur tot 16 uur.

De situatie van de leden van het openbaar ministerie, in casu van verzoekster, wordt gekenmerkt door een verhouding van ondergeschiktheid ten opzichte van de hogere leden van het openbaar ministerie en [ambtenaren van] het Kroatische ministerie van Justitie en Administratie, dat voor het openbaar ministerie taken uitoefent op het vlak van beheer van de rechterlijke macht, waaronder de behandeling van klachten over de activiteiten van de openbare ministeries, te weten de verantwoordelijkheid voor het werk, de verstrekking van materiële, financiële, plaatselijke en andere arbeidsvoorwaarden aan de openbaar ministeries, de goedkeuring van plannen voor de aanwerving van nieuwe leden van het openbaar ministerie, de toestemming om ambtenaren aan te werven als hulppersoneel voor leden [van het openbaar ministerie] en anderen [artikel 66, lid 1, Zakon o državnom odvjetništvu (wet inzake het openbaar ministerie), enz.].

De vacante posten van plaatsvervangend openbaar aanklagers kunnen alleen worden vervuld overeenkomstig het Plan popunjavanja slobodnih mjesta zamjenika državnih odvjetnika (plan voor de invulling van vacante posten voor plaatsvervangend openbaar aanklagers), dat tot het einde van het kalenderjaar wordt vastgesteld door de Glavni državni odvjetnik (nationale openbaar aanklager) met voorafgaande toestemming van het ministerie van Justitie [artikel 48 van de Zakon o državnoodvjetničkom vijeću (wet inzake de raad van het openbaar ministerie)], zodat de dienst van het openbaar ministerie op het gebied van werkgelegenheid afhankelijk is van de politieke wil en capaciteiten van de uitvoerende macht. De plaatsvervangend openbaar aanklagers en de openbaar aanklagers (leden van het openbaar ministerie) worden benoemd en ontslagen volgens de voorwaarden van de Zakon o Državnoodvjetničkom vijeću (wet inzake de raad van het openbaar ministerie).

Wat betreft de ontheffing uit de functie van openbaar aanklager, wat door een plaatsvervanger zelf aangevraagd kan worden, kan de Državnoodvjetničko vijeće (raad van het openbaar ministerie) een plaatsvervanger tegen zijn wil en om andere wettelijke redenen ontslaan (tuchtmaatregel, veroordeling wegens strafbare feiten, ontoereikende beoordeling, verlies van bekwaamheid, enz.).

De leden van het openbaar ministerie zijn tuchtrechtelijk aansprakelijk, dat wil zeggen dat zij verantwoording afleggen aan de raad van het openbaar ministerie [artikel 85 tot en met artikel 99 van de Zakon o Državnoodvjetničkom vijeću (wet inzake de raad van het openbaar ministerie)] in geval van tuchtrechtelijk vergrijp (ambtsmisbruik, ongerechtvaardigd verzuim of onbehoorlijke uitvoering van de verplichtingen als openbaar aanklager, uitoefening van een ambt of verrichten van werkzaamheden en activiteiten die onverenigbaar zijn met de functie van openbaar aanklager, uitoefening van enig andere activiteit zonder toestemming van de Vijeće (raad), verstoring van het werk van het openbaar ministerie, schending van het beroepsgeheim in verband met de uitoefening van de functie van openbaar aanklager, gedrag of handelingen die in strijd zijn met de grondbeginselen van de Etički kodeks državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika (gedragscode voor de openbaar aanklagers en plaatsvervangend openbaar aanklagers), waardoor het imago van het openbaar ministerie of de functie van openbaar aanklager wordt geschaad, het niet of onjuist indienen van een vermogensopgave, schending van de bepalingen inzake de bescherming van persoonsgegevens], wat een verhouding van ondergeschiktheid uitmaakt ten opzichte van dit orgaan, wat kenmerkend is voor een arbeidsverhouding.

Een lid van het openbaar ministerie mag geen andere werkzaamheden verrichten zonder de toestemming van de Vijeće (raad), wat een aspect van ondergeschiktheid is, in de zin van een beperking van de vrijheid om een andere activiteit uit te oefenen, die zelfs strikter is dan voor de meeste andere functies. Het werk en de bekwaamheid van een lid van het openbaar ministerie is eveneens onderworpen aan het oordeel van het diensthoofd [artikel 109 tot en met artikel 116 van de Zakon o državnom odvjetništvu (wet inzake het openbaar ministerie)]. Er zij op gewezen dat ook andere personeelsleden binnen het

openbaar ministerie worden beoordeeld en dat onbevredigende beoordelingen van leden van het openbaar ministerie, net als ambtenaren, aanleiding kunnen geven tot tuchtrechtelijke aansprakelijkheid of zelfs tot beëindiging van de dienst of arbeidsverhouding.

De betalingsbewijzen worden op dezelfde wijze aan leden van het openbaar ministerie afgegeven als aan andere ambtenaren en personeelsleden van de overheid, en de bezoldiging van leden van het openbaar ministerie wordt berekend via het Registar zaposlenih u javnim službama (register van tewerkgestelden bij de overheid), het zogenoemde COP, en hetzelfde geldt voor de overige ambtenaren en personeelsleden van de overheid. Bovendien worden de inkomsten (bezoldigingen) van de leden van het openbaar ministerie gelijkgesteld met die van werknemers, dat wil zeggen dat het gaat om inkomsten uit arbeid in loondienst die voor alle werknemers van het openbaar ministerie, met inbegrip van de leden van het openbaar ministerie, worden belast volgens dezelfde regels als de beloning van gewone werknemers [artikel 21 van de Zakon o porezu na dohodak (wet op de inkomstenbelasting)] en op basis van diezelfde bepalingen worden de verplichte bijdragen voor de ziektekosten- en pensioenverzekering berekend en betaald over het loon, allemaal in overeenstemming met artikel 10 van de Zakon o državnom odvjetništvu (wet op het openbaar ministerie), dat bepaalt dat de bezoldiging en de toeslagen van de openbaar aanklagers en plaatsvervangend openbaar aanklagers bij wet worden geregeld. Zo wordt de bezoldiging aan de leden van het openbaar ministerie betaald als tegenprestatie voor hun beroepsactiviteit, dat wil zeggen voor voltijdse arbeid, en vormt de beloning voor de verrichte arbeid een wezenlijk kenmerk van een arbeidsverhouding.

Hoewel de wet bepaalt dat leden van het openbaar ministerie bij hun werk zelfstandig en onafhankelijk zijn [(artikel 5, lid 2, en artikel 57, lid 4, van de Zakon o državnom odvjetništvu (wet inzake het openbaar ministerie)], kan de onafhankelijkheid van het lid van het openbaar ministerie op het werk en bij de besluitvorming echter als volgt worden beperkt: de plaatsvervanger kan van de hiërarchische meerderen in een bepaalde zaak de opdracht krijgen tot uitvoering van een specifieke handeling van het openbaar ministerie, dan wel bindende instructies voor het nemen van een beslissing in een bepaalde zaak, de zaak kan hem worden afgenomen enz.; alles is omschreven in artikel 53 en artikel 84 tot en met artikel 86 van de Zakon o državnom odvjetništvu (wet inzake het openbaar ministerie). Bovendien zijn de plaatsvervangers van het openbaar ministerie onderworpen aan het toezicht van het hoger openbaar ministerie [artikel 87 van de Zakona o državnom odvjetništvu (wet inzake het openbaar ministerie)], hetgeen in overeenstemming is met de hiërarchische structuur van het openbaar ministerie zoals omschreven in artikel 13, lid 2, van de Zakon o državnom odvjetništvu (wet inzake het openbaar ministerie), [de gemeentelijke parketten zijn ondergeschikt aan de districtsparketten, terwijl de districtsparketten en de speciale parketten ondergeschikt zijn aan het nationaal openbaar ministerie van de Republiek Kroatië. Dit toont aan dat de leden van het openbaar ministerie zowel ten opzichte van het diensthoofd als ten opzichte van het hoger openbaar ministerie

ondergeschikt zijn, waarbij ondergeschiktheid een kenmerkende eigenschap van een arbeidsverhouding is.

Het beginsel van autonomie en onafhankelijkheid van de plaatsvervangers is bedoeld om elke legitieme twijfel van de burgers weg te nemen over de mogelijkheid van beïnvloeding door externe factoren bij het nemen van beslissingen die onder de bevoegdheid van het openbaar ministerie vallen en over diens neutraliteit ten opzichte van de op het spel staande belangen, zonder dat het beginsel in de beschreven zin eraan in de weg staat dat een lid van het openbaar ministerie als een werknemer wordt beschouwd.

Daarnaast heeft iedereen overeenkomstig artikel 7 van de wet op het openbaar ministerie het recht om bij de bevoegde openbare aanklager schriftelijk of mondeling verzoeken en klachten in te dienen over het functioneren van dat openbaar ministerie of van een rechtstreeks lager openbaar ministerie en daarop antwoord te krijgen.

Tegelijkertijd, wat de verantwoordelijkheid voor het werk van leden van het openbaar ministerie betreft, bepaalt artikel 57, lid 4, van de Zakon o državnom odvjetništvu (wet inzake het openbaar ministerie) dat de plaatsvervangend openbaar aanklager aansprakelijk is voor het werk in de zaak die hem is toegewezen en dat artikel 108 van de wet inzake het openbaar ministerie de regels vaststelt inzake de wettelijke aansprakelijkheid van plaatsvervangers en de aan de staat (werkgever) toegebrachte financiële schade wanneer een lid van het openbaar ministerie zijn werk onregelmatig of onwettig verricht.

Wat betreft de organisatie van het werk van elk lid van het openbaar ministerie, in de zin van de verhouding van ondergeschiktheid, worden de taken en de verplichtingen van een lid van het openbaar ministerie jaarlijks vastgesteld in het jaarlijks werkrooster waarin het diensthoofd van het orgaan bepaalt binnen welke eenheid de plaatsvervanger zal werken, welke soort zaken hij zal behandelen, de verdeling van de zaken bepaalt en aan de plaatsvervangers nog andere taken en verplichtingen kan toewijzen (bijvoorbeeld aanvullende tewerkstelling als hoofd van een eenheid, de taak van perswoordvoerder, coachen van stagiairs of assistenten, wachtdienst, enz.). Wat de wachtdiensten betreft, stelt de openbaar aanklager, als diensthoofd van het orgaan gedurende elke maand een dienstrooster vast waarin hij aangeeft op welke dag van de maand de plaatsvervanger taken buiten de arbeidstijd (wachtdienst) verricht, hetgeen betekent dat de plaatsvervangers beschikbaar moeten zijn op de dag van de dienst en, in voorkomend geval, hun taken ook buiten de arbeidstijd moeten verrichten. Bovendien krijgen de plaatsvervangers wekelijks hoorzittingen en vergaderingen (met inbegrip van dossiers die aan een andere plaatsvervanger worden toegewezen), waarbij een dienstrooster wordt vastgesteld door de directeur van de onderzoeksafdeling. Overeenkomstig artikel 54, lid 3, van de wet inzake het openbaar ministerie kan de openbaar aanklager als diensthoofd van het orgaan bovendien de uitvoering van administratieve taken binnen het openbaar ministerie aan plaatsvervangers toevertrouwen. De weigering van de plaatsvervanger om de

aldus toegewezen werkzaamheden overeenkomstig de aanvaarde dienstroosters en dienstinstructies uit te voeren, wordt gekoppeld aan tuchtrechtelijke verantwoordelijkheid voor het ontoereikend uitoefenen van de functie.

Op grond van het voorgaande is verzoekster van mening dat de leden van het openbaar ministerie hun functie uitoefenen in het kader van een verhouding van ondergeschiktheid in organisatorische zin, die hun onafhankelijkheid ten opzichte van het werk en de besluitvorming van de openbaar aanklagers niet aantast, maar die in de in de wet omschreven situaties kan worden beperkt als gevolg van de hiërarchische structuur van het openbaar ministerie.

Verzoekster is van mening dat de leden van het openbaar ministerie en hun diensten of activiteiten deel uitmaken van de openbare sector en derhalve binnen de werkingssfeer vallen van richtlijn 89/391 en richtlijn 2003/88, die zijn vastgesteld om de veiligheid en de gezondheid van de werknemers te beschermen wegens de absolute noodzaak om een doeltreffende bescherming van de gemeenschap te garanderen. Bovendien is verzoekster van mening dat de definitie van het begrip „werknemer” alle werknemers omvat, ongeacht de publieke dan wel particuliere aard van hun werkgever (arrest van 19 maart 2020, ██████████ e.a., C-103/18 en C-429/18, EU:C:2020:219, punt 108). In zijn arrest van 16 juli 2020, *Governo della Repubblica italiana* (Status van de Italiaanse vrederechters), C-658/18, EU:C:2020:572 (punt 96), is geoordeeld dat de omstandigheid dat een arbeidsverhouding naar nationaal recht een rechtskarakter sui generis heeft, geen gevolgen mag hebben voor de hoedanigheid van werknemer in de zin van het recht van de Unie (arrest van 26 maart 2015, ██████████ C-316/13, EU:C:2015:200, punt 31).

II. Vordering van de verzoekende partij

Verzoekster heeft bij de *Općinski sud u Puli-Pola* een vordering ingesteld tot betaling van een vergoeding voor de gewerkte uren in wachtdienst, waarbij zij aanvoerde dat verweerster, die zich op het standpunt stelt dat er geen sprake is van arbeidstijd, met inbreuk op de nationale wetgeving en het acquis van de Unie, betaling van de vergoeding voor verrichte arbeid weigert. Meer in het bijzonder betaalt verweerster haar voor de wachtdiensten een vergoeding overeenkomstig het reglement inzake de vergoeding voor wachtdiensten van rechters, openbaar aanklagers en plaatsvervangend openbaar aanklagers die lager is dan die welke zij gedurende de normale arbeidstijd ontvangt.

Verzoekster baseert haar vordering op de standpunten van het Hof in de arresten *Simap* (C-303/98), ██████████ (C-151/02) en *Governo della Repubblica Italiana* (C-658/18), *Készenléti Rendőrség* (C-211/19) en in de zaken C-658/18, vervolgens ██████████ e.a. (C-14/04), ██████████ (C-258/10), ██████████ (C-437/05), *Dopravní podnik hl.m. Prahy* (C-107/19), C-241/99, C-437/05, ██████████ (C-518/15).

III. Verweer van de verwerende partij

De verwerende partij betwist de gegrondheid van het beroep, erkent de rechtsgrondslag van de vordering van verzoekster niet en concludeert tot niet-erkenning ervan op grond dat ten aanzien van verzoekster, als plaatsvervangend openbaar aanklager (lid van de rechterlijke macht), bepalingen van de richtlijn niet van toepassing zijn, dat wil zeggen dat zij niet als werknemer kan worden beschouwd.

Zij is van mening dat de materiële rechten van de plaatsvervangend openbaar aanklagers in het kader van de uitvoering van de wachtdiensten tijdens de periode waarop de vordering betrekking heeft (2015-2019) werden geregeld door het reglement inzake de vergoeding voor wachtdiensten van rechters, openbaar aanklagers en plaatsvervangend openbaar aanklagers (*Narodne novine* nr. 35/2015), vastgesteld op basis van artikel 135, lid 2, van de *Zakon o sudovima* (wet inzake de rechtbanken) (*Narodne novine* nr. 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18 en 126/19) en artikel 46, lid 2, van de *Zakon o državnom odvjetništvu* (wet inzake het openbaar ministerie) (*Narodne novine* nr. 76/09, 153/09, 116/10, 145/10, 57/11, 130/11, 72/13, 148/13, 33/15, 82/15 en 67/18), op grond waarvan de minister van Justitie bevoegd is om de voorwaarden van de betaling en de hoogte van de vergoeding vast te stellen voor vaststellingen ter plaatse en het verrichten van zijn taken in het kader van het strafrechtelijk vooronderzoek. In deze wetgevingshandelingen wordt de hoogte van de vergoeding voor wachtdiensten vastgesteld, die de perioden buiten de normale werkuren van de gerechtelijke autoriteiten omvat, alsmede rusttijden, feestdagen, in verhouding tot het aantal gewerkte uren. Voornoemd reglement bevat in artikel 2 een definitie van de actieve en passieve wachtdienst, met dien verstande dat als actieve wachtdienst wordt beschouwd, de wachtdienst op de zetel van de rechterlijke instantie en het openbaar ministerie, alsook het uitvoeren van dringende taken door een rechter, openbaar aanklager of plaatsvervangend aanklager buiten de zetel van de rechtbank en het openbaar ministerie, terwijl passieve wachtdienst de verplichte aanwezigheid veronderstelt van een rechter op de zetel van de rechtbank, van een openbaar aanklager of een plaatsvervangend openbaar aanklager. Artikel 3 van het reglement stelt de hoogte van de vergoeding voor de wachtdiensten vast en de bepalingen van het reglement zijn volledig in overeenstemming met de in de Republiek Kroatië geldende bepalingen.

IV. Relevante bepalingen van nationaal recht

1. *Zakon o Radu* (arbeidswet) (*Narodne novine* nr. 93/2014, 127/2017, 98/2019, 151/2022 en 64/2023)

Artikel 60, lid 1, van de *Zakon o radu* (arbeidswet) bepaalt dat de arbeidstijd de tijd is waarin de werknemer zijn arbeid moet verrichten of gereed (paraat) is om zijn werk te verrichten overeenkomstig de instructies van de werkgever, op de

plaats waar zijn werk wordt uitgevoerd of op een andere door de werkgever aangewezen plaats.

Artikel 4 van de Zakon o Radu (arbeidswet) bepaalt dat een werknemer (werknemer, persoon aangenomen op grond van een benoeming, bediende, ambtenaar, enz.) in de zin van deze wet een natuurlijke persoon is die in het kader van een arbeidsverhouding voor de werkgever arbeid verricht, terwijl datzelfde artikel bepaalt dat de werkgever in de zin van deze wet de natuurlijke of rechtspersoon is die de werknemer tewerkstelt en voor wie de werknemer in het kader van de arbeidsverhouding arbeid verricht.

Artikel 5, lid 1, bepaalt dat de werkgever verplicht is een register bij te houden van de door hem tewerkgestelde werknemers.

2. Zakon o registru zaposlenih u javnom sektoru (wet inzake het register van werknemers in de overheidssector) (*Narodne novine* nr. 34/11, van kracht tot en met 10 juni 2023)

Artikel 3 bepaalt, dat bij de overheid in dienst zijn: ambtenaren en werknemers van de staat, personen die zijn aangeworven op grond van een benoeming en werknemers van de overheid, staatsfunctionarissen die zijn benoemd bij de staat of een overheidsinstantie en leden van de rechterlijke macht.

3. Zakon o Registru zaposlenih i centraliziranom obračunu plaća u državnoj službi i javnim službama (wet inzake het personeelsregister en de gecentraliseerde berekening van de bezoldigingen bij de staat en de overheid) (*Narodne novine* nr. 59/23, van kracht sinds 10 juni 2023).

Artikel 3 bepaalt dat bij de staat en de overheid in dienst zijn: ambtenaren en werknemers van de staat, personen die zijn aangeworven op grond van een benoeming en het personeel van de bestuurlijke overheid, staatsfunctionarissen, leden van de rechterlijke macht, alsmede de personen die zich krachtens bijzondere bepalingen in een arbeidsverhouding met de overheid bevinden en die niet het statuut van ambtenaar hebben.

4. Het Zakon o kaznenom postupku (wetboek van strafvordering) (*Narodne novine* nr. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 152/14, 143/12, 56/13, 145/13, 70/17, 126/19, 80/22 en 36/24) omschrijft de verplichtingen van verzoekster als plaatsvervangend openbaar aanklager in het kader van een strafprocedure, waarbij het eveneens korte termijnen vaststelt voor het verrichten van bepaalde handelingen in het kader van de procedure, hetgeen impliceert dat verzoekster verplicht is deze in de wachtdienst op te nemen zonder te kunnen wachten op het begin van de normale arbeidstijd (in het bijzonder artikel 40, artikel 108, lid 5, artikel 108 ter, artikel 109, lid 4, artikel 112, lid 3, artikel 207, lid 2, artikel 207, lid 5 — hoofdstuk dringende onderzoekshandelingen artikel 212, artikel 214, artikel 220, artikel 242, artikel 245, artikel 246, artikel 249 en artikel 339 bis).

5. De Zakon o sudovima (wet inzake de rechtbanken) (*Narodne novine* nr. 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 16/23, 155/23 en 36/24), waarvan artikel 35, lid 2 bepaalt dat de minister van Justitie in een reglement de voorwaarden vaststelt voor de betaling en het bedrag van de vergoeding voor het verrichten van vaststellingen ter plaatse door rechters, ambtenaren en ander overheids personeel, de vergoeding van in het kader van een strafrechtelijk vooronderzoek verrichte taken en de vergoeding van de wachtdiensten.

6. De wet inzake het openbaar ministerie (*Narodne novine* nr. 76/09, 153/09, 116/10, 145/10, 57/11, 130/11, 72/13, 148/13, 33/15, 82/15 en 67/18), machtigt de minister van Justitie in artikel 46, lid 2, om de voorwaarden vast te stellen voor de betaling en het bedrag van de vergoedingen voor vaststellingen ter plaatse en het uitvoeren van taken in het kader van een strafrechtelijk vooronderzoek. Eenzelfde bepaling is opgenomen in artikel 103, lid 4, van de huidige wet inzake het openbaar ministerie (*Narodne novine* nr. 67/18 en 21/22).

7. Poslovník državnog odvjetništva (reglement inzake het openbaar ministerie) (*Narodne novine* nr. 5/14, 123/15 en 67/18), in het bijzonder artikel 52.

Artikel 52 van het reglement bepaalt dat buiten de normale werkuren, op wekelijkse rustdagen en feestdagen in beginsel alleen handelingen worden verricht die spoedeisend zijn. De uitvoering van de taken in het kader van de strafrechtelijke vooronderzoeken (wachtdiensten) binnen de districtsparketten en de gemeentelijke parketten die deze uitvoeren, zal op een van de volgende manieren worden uitgevoerd: ononderbroken [...] tot 20 uur op de zetel van het openbaar ministerie, en na 20 uur verplichte aanwezigheid op de plaats van de zetel van het openbaar ministerie, tot het uur dat overeenkomt met het begin van de normale werkuren van de volgende dag of een verplichte aanwezigheid op de zetel van het openbaar ministerie. De uitvoering van de taken in het kader van het strafrechtelijk vooronderzoek op wekelijkse rustdagen en feestdagen vindt plaats op de zetel van het openbaar ministerie binnen die districtsparketten en gemeentelijke parketten, waar de wachtdiensten doorlopend worden verricht. Wanneer de handelingen in het kader van het strafrechtelijk vooronderzoek niet plaatsvinden op de zetel van het districtsparket, worden deze handelingen uitgevoerd door leden [van het openbaar ministerie] en andere werknemers die volgens een dienstrooster op de zetel van het openbaar ministerie moeten blijven.

Het openbaar ministerie stelt de bevoegde rechterlijke instantie en het hoofdbureau van politie in kennis van het dienstrooster van de leden [van het openbaar ministerie] en werknemers en van de plaats waar zij buiten de normale werkuren kunnen worden aangetroffen.

8. Poslovník državnog odvjetništva (reglement inzake het openbaar ministerie) (*Narodne novine* nr. 128/19), in het bijzonder artikel 64 tot en met artikel 66.

Artikel 64 van het reglement bepaalt dat buiten de normale werkuren, op wekelijkse rustdagen en feestdagen, wachtdiensten worden georganiseerd teneinde handelingen te verrichten die spoedeisend zijn. De wachtdienst in de districtsparketten, de gemeentelijke parketten en de speciale parketten kunnen doorlopend worden georganiseerd op de zetel van het openbaar ministerie of door in staat van paraatheid te zijn, en dit gedurende de werkdagen vanaf het einde van de werkuren tot het begin van de werkuren van de volgende werkdag, en op wekelijkse rustdagen en feestdagen overeenkomstig de beslissing van de bevoegde openbaar aanklager. De uitvoering van wachtdiensten wordt in elektronische vorm geregistreerd in een register van wachtdiensten, omvat alle relevante gebeurtenissen en kan overeenkomstig de beslissing van de openbaar aanklager ook op papier worden gehouden.

Artikel 65 van het reglement (dienstrooster) bepaalt dat de openbaar aanklager het dienstrooster voor de leden [van het openbaar ministerie] en werknemers voor ten minste één maand vaststelt. In het dienstrooster worden de dienstdoende leden [van het openbaar ministerie] en werknemers aangeduid die wachtdienst hebben op desbetreffende dagen, de plaats waar zij hun wachtdienst houden en hun contactgegevens. De parketten houden in de regel wachtdiensten in overeenstemming met hun materiële en territoriale bevoegdheid.

Artikel 66 van het reglement bepaalt dat de openbaar aanklagers van het district en de gemeenten de bevoegde rechterlijke instanties, de bevoegde hoofdbureaus van politie en het hiërarchisch hoger openbaar ministerie in kennis stellen van het dienstrooster.

9. Het Pravilnik o naknadama za dežurstva sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika (reglement inzake de vergoeding voor wachtdiensten van rechters, openbaar aanklagers en plaatsvervangend openbaar aanklagers) (*Narodne novine* nr. 35/2015) stelt de vergoeding vast van de actieve en passieve wachtdienst van de rechters, openbaar aanklagers en plaatsvervangend openbaar aanklagers, afhankelijk van de voorwaarden en de duur van de wachtdienst.

10. Het Pravilnik o naknadama za dežurstva sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika (reglement inzake de vergoeding voor wachtdiensten van rechters, openbaar aanklagers en plaatsvervangend openbaar aanklagers) (*Narodne novine* nr. 64/19, 106/23) (thans van kracht) stelt de vergoeding vast van de actieve en passieve wachtdienst van de rechters, openbaar aanklagers en plaatsvervangend openbaar aanklagers, afhankelijk van de voorwaarden en de duur van de wachtdiensten.

11. De Opća uputa o radu službe dežurstva (algemene aanbevelingen inzake het uitvoeren van wachtdiensten) nr. 0-8/11-1 van 13 oktober 2011, vastgesteld door de Kolegij Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (college van het nationaal openbaar ministerie van de Republiek Kroatië), gewijzigd bij besluit nr. 0-8/11 van 24 augustus 2011 en nr. 0-8/11-2 van 12 oktober 2012, in het bijzonder de

bepalingen van punt A. 2, onder b), van besluit nr. 08/11 van 24 augustus 2011 bepaalt dat de gemeentelijke parketten van Osijek, Rijeka, Split, Bjelovar, Gospić, Pula, Pazina, Koprivnica, Vinkovce en Zlatar hun wachtdienst verrichten „in permanente staat van paraatheid, thuis of in de woning”.

12. Het Protocol o zajedničkom radu policije i državnog odvjetništva tijekom prethodnog i kaznenog postupka (protocol betreffende de gezamenlijke werkzaamheden van de politie en het openbaar ministerie tijdens het strafrechtelijk vooronderzoek en de procedure ten gronde) van 1 september 2011, waarin de wijze van samenwerking tussen de politie en het openbaar ministerie wordt vastgesteld en dat preciseert in welke situaties de politieambtenaren verplicht zijn de openbare aanklager met wachtdienst in kennis te stellen of onmiddellijke handelingen van hem vorderen (artikel 10, artikel 12, artikel 17, artikel 18, artikel 20, artikel 35, artikel 45 en andere).

V. Bepalingen van het Unierecht waarvan in de onderhavige zaak om uitlegging wordt verzocht

1. Richtlijn 89/391/EEG van de Raad van 12 juni 1989 betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk (PB 1989, L 183, blz. 1).

Artikel 2 (Toepassingsgebied)

1. Deze richtlijn is van toepassing op alle particuliere of openbare sectoren (industriële, landbouw-, handels-, administratieve, dienstverlenende, educatieve, culturele, vrijetijdsactiviteiten, enz.).

2. Deze richtlijn geldt niet wanneer bijzondere aspecten die inherent zijn aan bepaalde activiteiten in overheidsdienst, bij voorbeeld bij de strijdkrachten of de politie, of aan bepaalde activiteiten in het kader van de bevolkingsbescherming, de toepassing ervan in de weg staan.

In dat geval moet ervoor worden gezorgd dat de veiligheid en de gezondheid van de werknemers zoveel mogelijk worden verzekerd, met inachtneming van de doelstellingen van deze richtlijn.

Artikel 3 (definities):

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

a) werknemer: iedere persoon die door een werkgever wordt tewerkgesteld, alsmede stagiairs en leerlingen, met uitzondering van huispersoneel;

b) werkgever: iedere natuurlijke of rechtspersoon die wederpartij is in de arbeidsverhouding met de werknemer en die de verantwoordelijkheid draagt voor het bedrijf en/ of de inrichting;

2. Bepalingen van richtlijn 89/391/EEG van 12 juni 1989 betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk (die volledig van toepassing blijven op de gebieden die vallen onder richtlijn 2003/88/EG van 4 november 2003 betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd)

Artikel 1

Doel en toepassingsgebied

1. Deze richtlijn bepaalt minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid op het gebied van de organisatie van de arbeidstijd.

2. Deze richtlijn is van toepassing op:

a) de minimale dagelijkse en wekelijkse rusttijden en de minimale jaarlijkse vakantie, alsmede op de pauzes en de maximale wekelijkse arbeidstijd, en

b) bepaalde aspecten van nacht- en ploegenarbeid en van het werkrooster.

3. Onverminderd de artikelen 14, 17, 18 en 19 is deze richtlijn van toepassing op alle particuliere of openbare sectoren in de zin van artikel 2 van richtlijn 89/391/EEG.

Onverminderd artikel 2, punt 8, is deze richtlijn niet van toepassing op zeevarenden als omschreven in richtlijn 1999/63/EG.

4. Het bepaalde in richtlijn 89/391/EEG is ten volle van toepassing op de in lid 2 bedoelde aangelegenheden, onverminderd strengere en/of meer specifieke bepalingen die in deze richtlijn zijn vervat.

Artikel 2 (definities):

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. arbeidstijd: de tijd waarin de werknemer werkzaam is, ter beschikking van de werkgever staat en zijn werkzaamheden of functie uitoefent, overeenkomstig de nationale wetten en/of gebruiken;

2. rusttijd: de tijd die geen arbeidstijd is.

3. Artikel 31 van het Handvest, waarin het recht op rechtvaardige en billijke arbeidsomstandigheden is vastgelegd, alsmede het daarmee samenhangende in artikel 6 van het Handvest neergelegde recht op vrijheid, en het in artikel 7 van het

Handvest neergelegde recht op eerbiediging van het privéleven en van het familie- en gezinsleven. Bovendien het in artikel 20 van het Handvest neergelegde recht op gelijkheid van eenieder voor de wet;

4. Artikel 2 van het op 3 mei 1996 te Straatsburg herziene Europees Sociaal Handvest, waarin het recht op eerlijke en billijke arbeidsvoorwaarden, het recht op veilige en gezonde arbeidsomstandigheden (artikel 3), het recht op een billijke beloning (artikel 4) en het recht op eerbiediging van de waardigheid op het werk zijn vastgelegd (artikel 26);

5. De standpunten van het Hof in de arresten Simap (C-303/98), ██████ (C-151/02), ██████ (C-518/15), Governo della Repubblica Italiana (C-658/18), Készenléti Rendőrség (C-211/19), Dopravní podnik hl.m. Prahy (C-107/19), ██████ (C-14/04), ██████ (C-258/10), ██████ (C-437/05), C-241/99, C-437/05.

VI. Motivering van de verwijzing:

Verzoekster is van mening dat de rechtspraak van het Hof haar stelling ondersteunt dat de wachtdienst van de plaatsvervangers van de openbare aanklagers/van de openbare aanklagers moeten worden beschouwd als arbeidstijd, zoals bepaald in het nationale recht.

In het licht van het voorgaande legt de verwijzende rechter het Hof de op [de tweede en derde bladzijde] van het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing bedoelde prejudiciële vragen voor.

Een kopie van het dossier [...] is bijgevoegd.

Pula, 3 mei 2024.

[...]